
RESTAURAREA CEASULUI CU CARILLON DIN TURNUL PALATULUI CULTURII DIN IASI

Ion CRISTEA*

Cuvinte cheie: *tezaur, ornamente, restaurare*

Keywords: *treasure ornament restoration*

Abstarct

The rehabilitation works at the Palace of Culture in Iași took place for 8 years and ended in the spring of 2016. During this time, the clock worked, except for the period when it was done with the works on the Tower, more precisely In the mechanism room. The clock was built in Germany and in 1925, with the inauguration of the Palace of Justice, it began to function. The advanced wear of component parts has led to a complex restoration process that has been successfully completed.

Lucrările de reabilitare de la Palatul Culturii din Iași s-au desfășurat pe o perioadă de 8 ani și s-au finalizat în primăvara anului 2016. În tot acest timp ceasul a funcționat, exceptând perioada în care s-a ajuns cu lucrările la Turn, mai exact în sala mecanismului. Ceasul a fost protejat inițial cu folie pentru a nu pătrunde praf și moloz în mecanism. Aceasta măsura s-a dovedit a fi insuficientă, el trebuind să fie protejat cu

*Expert restaurator metale, Laboratorul Zonal de Restaurare și Conservare Iași

o carcasa din scânduri pentru a se evita diverse loviri ce puteau apare în timpul lucrului.

Inițial prin protecția făcută fără a se vedea la fata locului s-a dispus ca încăperea sa fie eliberata de mecanism pentru a se putea efectua lucrările la planșeu. Menționam ca ceasul este instalat în trei săli care au aproape 300 m². Ceasul este construit în Germania și în anul 1925, odată cu inaugurarea Palatului de Justiție, a început să funcționeze. În anul 1984 s-a efectuat o restaurare generală având o echipa deosebită formată din șapte oameni de la I.M.A.M.U.S., condusa de un excepțional specialist, Lazu Constantin. Având atunci o uzare avansata precum și alte cauze – roți uzate prin deteriorare, ceasul a încetat să mai funcționeze. Era foarte important deoarece în 1970 se executase sonorizarea în tot orașul Iași și odată cu oprirea ceasului nu se mai auzea Hora Unirii în Iași.

Cu aceasta ocazie a restaurării din 1984 s-au efectuat și unele piese de rezerva, bușe și roți dințate. În cele din urma, proiectantul a înțeles că atât mecanismul ceasului, carillonul, clopotele și sistemul de transmisie a mișcării la clopote nu pot fi dezamblate și scoase din cele trei încăperi. S-a înțeles acest lucru după ce s-a văzut ca atât mecanismul cât și clopotele nu stau pe planșeu ci ca au grinzi proprii de metal care intră direct în pereții turnului. În aceasta situație s-a putut lucra la planșeu, putând fi refăcut parțial sau total, cu mecanismul și carillonul bine protejate.

În tot acest timp au fost o serie de lucrări privind protejarea întregului ansamblu care asigura transmiterea mișcărilor de la Ceas la carillon, șufe, scripeți, sistem de susținere etc. După terminarea lucrărilor de la Turnul Palatului, acoperișul de 50m înălțime și cele trei încăperi ale ceasului, fiecare înalte de noua metri, s-a procedat la antifonarea sălii carillonului care de fapt este locul de unde se face transmisia sonorizată și sala trebuia sa fie ca un studio de transmisii radiofonice.

Abia după ce s-au finalizat lucrările constructorilor s-au putut începe lucrările la ceas.

Acest ceas este un ceas mecanic ce funcționează pe baza invenției făcute de Cristian Hugen (14.04.1629 - 08.07.1695), astronom, matematician și fizician care a inventat sistemul de mers cu roți ankarat și ankarat, obținând astfel un sistem de oscilații întreținute care asigura o măsurare cu precizie a timpului.

Astfel ca acest ceas mecanic se compune din tamburi, rotite, șufe, sisteme de ghidare, piese care sunt în mișcare și care mereu trebuiesc unse. În perioada lucrărilor de construcție, cu toata protecția efectuată, vaselinele și uleiurile s-au încărcat de praf. Au mai intervenit accidente și unele piese au trebuit sa fie reparate. S-a procedat la o spălare generală a întregului mecanism cu dizolvanți până la curățarea corectă a mecanismului. S-au făcut completările necesare și de un mare ajutor au fost mai mulți specialiști ca strungarul Radu Negruți, mecanic Zastauceanu Ion, ing. Podar Mihai, ing. Gradinariu Nicu și alții.

S-au pus șufe noi acolo unde au fost uzate. De asemenea o problema noua a apărut prin faptul că atât pardoseala cât și tavanul au căpătat altfel de dimensiuni și diverse sisteme de transmisie au trebuit redimensionate.

O problema deosebita a apărut prin faptul ca precizia acestui ceas mecanic trebuie sa fie în pas cu precizia ceasului electronic. În acest sens, după multe căutări, împreună cu prof. Pantelimonescu de la Catedra de Automatizări și Calculatoare, s-a

executat un dispozitiv care poate prin calculator sa regleze permanent mecanismul de ceas și astfel ceasul mecanic să afișeze ora exactă. În situația în care vom avea sonorizare în tot orașul Iași, este normal ca Ceasul din Turn să dea ora exactă și să cânte la fiecare oră Hora Unirii. În acest fel cu echipa amintită și cu alți colaboratori, s-a reușit restaurarea ceasului și odată cu inaugurarea ce s-a făcut după terminarea lucrărilor de la Palat să înceapă să funcționeze și ceasul cu carillon din Turn.

